

המביא גט פרק ראשון גיטין

כח א מ"י פ"ו מ"ח
ממנו ענין ה"ה
מגן עין קטן ט"ע
י"ד פ"י רמ"ט פ"א:
ב [מ"י] שם פ"י ה"ב
ט"ע שם פ"י ה"ב
פ"ג:
כט ג מ"י פ"א מ"ח
תרומות הלכה ו
[והלכה טו]:
ד מ"י שם ה"ח:
ה ו מ"י שם הל"ב:

תוספות ר"ד

נאסרו הכל: ר' יהודה
אומר מקום למורה. פי'
בא לשמן גבול א"י
שאני צ"ל [בפני נכתב
ובפני נחתם] ומשם להרץ
היא ח"ל צ"ל [בפני
נכתב ובפני נחתם] רקם
ועודת כמורה א"י והיא
ח"ל ואשקלון בדרומה
של א"י והיא ח"ל ועכו
בצפונה של א"י והיא ח"ל
ולמעבר לא הוצרכו ליתן
גבול שהיה מגבול מערב
כדכתב וגבול ים והיה
לכס הים [ההולין] וגבול
וכו' כדפי' המורה ואי
ק' היכי אמרי' ואשקלון
היא ח"ל לביע ועכו היא
ח"ל ל' יהודה והחתיב
בחלחל ספי' שופטים
וילכי יהודה את ענה ואת
גבולה ואת אשקלון ואת
גבולה ותיב אשר לא
הוריש את יושבי עכו
אלמא א"י י"ל הרבה רכבים
כבשום עולי מצרים
ולא כבשום עולי כבל
כדאמרי' בפ"ק דחולין
[ומתי' בבית שני מיידי:

(א) נראה דהערך כאן ג"ל
אלמא דהס מ"ח ו"ל היכה
כו' ועי' תוס' לעיל ב' ד"ה
ואשקלון.

הכי גרסי' בתוספתא מימינו למורה הדרך. ולא גרסי' וימינו
דכיון שהולך מעכו לכיז לעולם ימינו הוא למורה הדרך
ומיהו י"ל דפעמים הדרך מתעקס ואין ימינו למורה: ויהיב תנא
סימנא ה"ב. פי' בקונטרס ומי חשיבא חדא רלועה לתמוחי זה
סימנא וקשה וכי אין לתנא לציין
גבול ארץ ישראל ועוד מאי ראייה
מיימי מרב פפא דלמר למורה של
מסילה התם יהיב קרא סימנא
לשילה אנה היא על ידי מסילה
ומפרש רבינו שמואל דללו אשניא
פריך אלא אצרייתא דקמי למורה
הדרך ולמעבר דהך וכי דבר
מועט כמו דרך שייך למימר זו מורה
או מערבו דהוה ליה למימר מימינו
למורה סתם ומיימי מדרב פפא
דלמר למורה של מסילה דמוכרי
מורה אמסילה: הא רבי יהודה
הא רבנן. אע"ג דקרקעית המים
היא כארץ ישראל גרע הכא ממוזעלת
דלעיל ואס תאמר דהך ענין גט
אלא מעשר אטו המביא גט בעלייה
בארץ ישראל יחשב כמביא בחוזה
לארץ משום דעפר הכא שם מחוזה
לארץ פטור ממעשר ואומר ר"י דלא
דמי דלעילא קרקע שחתיה בר
זרעה היא וראוי להתחייב במעשר
ושביעית מה שאין כן בספינה:

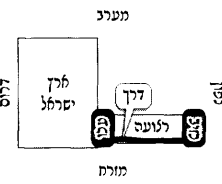
תורה אור השלם

1. בה אמר יי אם
שלמים וכו' רבי' וכו' נגזו
ועיקר ונתתך לא אענין
עוד: תרום א יב
2. ויאמרו הזה תג יי
בשלו מימים ימימה
אשר מצפונה לבית אל
מזרחת השמש למסלה
העלה מבית אל שכמה
ומגב ללבונה:
שופטים כא יט

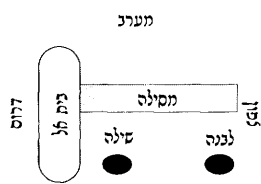
הגהות הגר"א

[א] גט' מימינו למורה
הדרך טעמה כו' למעבר
וכי' כן הוא גי' תוספתא
ויכולתו ועי' ט"ס נגמ'
כי עכו וכיז מעברתו הן:

ועניתיך לא אעניך עוד. ספייה דההוא קרא הוא: למימרא דעכו
לעונה דארץ ישראל קיימא. בסוף הפסוק: מימינו למורה הדרך.
השמה משמע לן דעכו קיימא בגבול מזרחת של ארץ ישראל משוך
ממקצוע לפניה יום או יומים לזד הדרוס וכיז במקצוע מזרחית
בגול מורה לא"י הילכך כשמהלך
מעכו לכיז דהיינו מדרוס לזפון
הוא ימינו למורה הדרך: טמאה.
הארץ שהיא לימין המסילה: משום
ארץ העמים. דגורו טומאה על ארץ
העמים: ופטורה כו'. דקין חוזה
לארץ: עד שיעור לך כו'. כלומר
לעולם חוקת ימין הדרך מעכו ועד
כיז ארץ העמים אלא א"כ תבא
למקום שיאמר לך צקי כאן הדרך
מתעקס ונכנס לתוך א"י קלת ומיין
הדרך הוא ארץ ישראל: למעבר.
הדרך: לנלוו. שם מקום. אלמא
עכו משוכה לזד דרום וכיז במקצוע:
רלועה נפקא. לעולם עכו לזפון
ריבועא דא"י היא אלא שרלועה קראה
יוצאת עוד מעכו לזד לפון והיא מא"י:

ויהיב פפא סימנא. אמתוהי ממתה
מי חשיבא חדא רלועה לתמוחי
תנא סימנא עלה: קרא נמי יהיב
סימנא. רלועה כגון מסילה: ואמר
רב פפא למורה של מסילה. קאמר
קרא דקיימא שילה דהא מצפונה
לצית אל כתיב ועל כרחק מזרחת
השמש אמסילה קאי. שילה מזפון
לצית אל ומזרחת של מסילה
ובדרומה של לבונה:

המביא גט בספינה. שכתב
בספינה וקא ס"ד דבנהרות דארץ
ישראל קאמר: כמביא בארץ
ישראל. כאלו מביאה דרך יבשה
ואין צריך לומר בפני נכתב:
ומניא אידך כמביא בחוזה לארץ.
שהגדה אין לו מורה יבשה לכל
מורת הארץ: עפר חוזה לארץ
הכא בספינה לארץ. וזרעו בספינה
ואינה זריכה לינקב אס היתה מונחת בקרקע כדאמר במנחות
(דף פ"ד): חייבם במעשר ובשביעית. שהנרות שבארץ ישראל הרי
הם בארץ ישראל: גוששם. מגששת בקרקע שאין המים עמוקים:
ענין. של עץ נקוב המונח על גבי יתדות: כאלו למחלוקת רבי
יהודה ורבנן. לרבנן אירא כמאן דמנחא דמי ולרבי יהודה:
לא מיחייב במעשר מדאורייתא עד דמנחא אלארעא:
העשויה

יהודה דמתמימין דהתם כו' יהודה דמתמימין דהתם כו' יהודה דמתמימין דהתם כו'
והו' ר' יהודה דמתמימין יחד במקום רבים דברייתא ובהאי גוונא איכא צפרק קמא דכוכה (דף ט"ז): עציץ נקוב. פירש
בקונטרס דספינה דלעיל של חרס ואינה זריכה לינקב אס היתה מונחת בקרקע כדאמר' במנחות אבל ענין של עץ זעי נקובה
ונראה דלאייתו (מסוף פרק כל הקרצנות (מנחות דף פ"ד): דלמר תנא חדא שבנג ושבחורבה שבספינה ושבעיץ מביא וקורא ומניא אידך
מביא ואינו קורא ומשני ענין אענין לא קשיא כאן בנקוב כאן בשאילו נקוב ספינה אספינה נמי לא קשיא כאן בשל עץ וכאן
בשל חרס ומדלא משני בספינה כאן בנקובה כו' מכלל דל חרס אפי' אינה נקובה היא כנקובה ואחא לאשמועינן חדוש אחר
בספינה שאינו ענין וקשה לפירושו דלמר לקמן בפ"ב (דף פ"ד): תבנו על חרס של ענין נקוב כשר משמע דהרס זעי נקובה
דאי לאו הכי מאי רבותא הוא בנקוב ספי' מנשאילו נקוב ומשמע נמי דענין של חרס הוא ורבינו שמואל ב"מ היא מתוספתא
דשביעית (דמניא הטומן את הלוק בשביעית ר"מ אומר דרך ארץ טומנו בענין שלא יצמח ואע"פ שאין ראייה לדבר וזכר לדבר ונתתם
בכלי חרס וגו' אלמא סתם ענין של חרס הוא ונראה לר"מ להפך דשל חרס זעי נקובה ושל עץ לא זעי נקובה שהוא מתלחלח יותר מן
החרס ואחי' שפיר דסתם ספינה היא של עץ ובמנחות (דף פ"ד): נמי מוכח דקאמר כאן בשל עץ כאן בשל חרס שמוכרי מחילה אותו שביא
וקורא כמו שמוכרי כי משני התם אגב וחורבה וענין והכא לא מני לטויי כאן בשל חרס כאן בשל עץ א"כ כאן בנקובה כאן בשאילה
נקובה דמשני התם דנהי דהיכא דאינה גוששת לר' יהודה מדהויה חו"ל לענין המים חשיבא נמי חו"ל לענין גט היינו משום כיון דשם חו"ל
על המקום ל"ל בפני נכתב ואע"ג דשפתי' וממרי' כדי שלא תחלוק במדינת העם אלא בגוששת לר' יהודה ולרבנן אפי' בשאילה גוששת
כיון דשם א"י על המקום אע"פ שמחמת הכלי אינו חייב במעשר בשביל כך לא יחשב כחוזה לארץ לענין גט: דילבא א"י היא עד בא
א"י קאמר רבי יהודה. כן הוא האמת דענין כמחוצר דפ' השולח (לקמן דף ל"ז). אמרי' אין כותבין פרוצבול אלא על ענין נקוב ומוקי לה
דמנחא אסיבי והא דקאמר הכא עד כאן לא קאמר רבנן אלא בספינה משמע דבענין לביע לא היו כמחוצר דחויא בעלמא הוא והא דלמר
בשבת בפרק המזוירא יין (דף פ"א): האי פריפסא דמנחא אלארעא ואינה אסיבי חייב משום חוזה היינו מדרבנן כדפי' התם בקונטרס:

המביא גם פרק ראשון גימין

ח.

עין משפט
נר מצוה

(א) ומספחה פ"ב דמזומות ומספחה חלה פ"ג, (ב) ומספחה כלים ב"ק פ"א, (ג) [חלה פ"ד פ"ד מ"א], (ד) [לעיל ב:], (ה) [למקלות לחם כן וגם במזומות יומת וירושלמי לחם כן ע"ש ועי' גירסתו הערוך בערך סמיט], (ו) דברי המוס' ממוה ע"ן ר"ש קדושין (ו) ש"ך ע"ד ע"ב, (ז) ועי' חופטא ע"ז כ"א ד"ה ביטעו.

גיליון הש"ס

גמ' ת"י בשלשה ע"י ע"ו דף כ"א ע"א חוס' ד"ה קס"ד:

הנהרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיבעי להו לנסין וכו' לזכר מנחת ארץ ישראל הוא דלא מימנא: (ב) ד"ה והמביא וכו' כמנא מחוצה לארץ:

העשויה לברוח. כלומר מפני שהיא מהלכת כל שעה: **דלא מפסיק אוריא.** בין ספינה לארץ אין שום אורח ומינא כארעא סמיכתא דמו: **רב נחמן בר יצחק אמר.** הניך ממנייתא דהמביא גמ' או צנהרות דא"י: **כולי עלמא לא פליגי.** דכארכ ישראל יניחו ואע"ג דאין

העשויה לברוח אבל עציץ שאינו עשוי לברוח לא אי נמי עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא בספינה דלא מפסיק אוריא דמיא כי ארעא סמיכתא דמיא אבל עציץ דמפסיק אוריא לא רב נחמן בר יצחק אמר "בנהרות דארץ ישראל דכולי עלמא לא פליגי אלא כי פליגי בים הגדול דתניא ^באיזוהו ארץ ואיזוהו חוצה לארץ כל ששופע ויורד מטורי אמנון ולפנים ארץ ישראל מטורי אמנון ולחוץ חוצה לארץ הנסין יגשבים רואין אותן כאילו חוט מתוח עליהם מטורי אמנון עד נחל מצרים מן החוט ולפנים א"י מן החוט ולחוץ חו"ל רבי יהודה אומר כל שבנגד ארץ ישראל הרי הוא כא"י שנאמר ויגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם וגבול ים והנסין שבצדדין רואין אותן כאילו חוט מתוח עליהן מקפלוריא ועד ים אוקיינוס ומנחל מצרים ועד ים אוקיינוס מן החוט ולפנים א"י עבדי ליה מביעי ליה לנסין ורבי יהודה גסין לא צריכי קרא: ר"מ אומר עכו כא"י וכו': בעו מיניה מרבי חייה בר אבא המוכר עבדו לסוריא כמוכר בחו"ל דמי או לא אמר להו יתניתוה ר"מ אומר עכו כארץ ישראל לגיטין לגיטין אין לעבדים לא וב"ש סוריא דמרחקא טובא: ת"ר * בשלשה דרכים שוותה סוריא לארץ ישראל ובשלשה לחו"ל: סיבון ע"ב ב"ר ר"ק: יעפרה טמא בחו"ל והמוכר עבדו לסוריא כמוכר בחו"ל והמביא גם מסוריא כמביא מחו"ל ובשלשה לא"י יחייבת במעשר ובשביעי' כא"י והורוצה ליכנס לה במהרה נכנס * והקונה שדה בסוריא בקונה

כל ששופע ויורד מטורי אמנון. פי' צקונטרס מטורי אמנון ולפנים דהיינו לזכר דרוס ארץ ישראל ולחן לזכר כפון חוזה לארץ וקשה לר"י דא"כ אמאי נקט רבי יהודה קפלוריא הוה ליה למימר רואין כאילו חוט מתוח מטורי אמנון עד אוקיינוס כיון דתנא קמא נמי לציין גבול כפוני של ארץ ישראל קאמי

וגראה לר"י דטורי אמנון משתפע ויורד לזכר מורח ולזכר מערב וחודו של הר הוא הגבול מערבי של ארץ ישראל והנסין שנים רואין כאילו חוט מתוח מטורי אמנון כלומר מחודו של הר עד נחל מצרים וקפלוריא לרבי יהודה חטי לציין נסין שבצפון א"י וגראה שהכחוש דוחקו לרש"י לפרש כן דכתיב וזה יהיה לכם גבול כפון מן הים הגדול תמחו לכם הר ההר * ומתרגמינן הר ההר טורי אמנון אלמא הכתוב צ"ל לציין גבול כפוני ומייהו יכול להיות שההר מקוץ בקרן כפומית מערבית אבל משפע ויורד לזכר מורח: רבי יהודה אומר כ"ל שבנגד ארץ ישראל כו'. שאל רבינו פטר לר"ת דזומן הוה היה להסמיכי לר' יהודה דמעשר שאנו במערה של ארץ ישראל והשיב דלא קיימא לן כרבי יהודה אבל קשה וכו' ר' יהודה היה מכיר בכל ארץ ישראל שעד אוקיינוס שכולם היו בקיאיין לשמה או שעדים מנזיין לקיימם שאין צריך לומר בפני נכתב לך י"ל דלא ככחו הכל עולי צבל אי נמי דפירש צקונטרס דכל שכנגד ארץ ישראל היינו כל הים שכנגד ארץ ישראל דלא איירי ביבשה שעד אוקיינוס אלא צנסין שנים הגדול דווקא דכתיב (ויחזע א) עד ים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם וכמינ (שמות כג) ושתי את גבולך מים סוף ועד ים פלשתיים וממדבר עד הנחל פירוש ים סוף לזכר דרוס ים פלשתיים לזכר מערב מדבר למורח נהר פרת לזכר כפון ועוד י"ל שהיה יודע שהיו כולם בקיאיין לשמה לפי שהיה ידוע להם עד היכן ישראל עומדין ומשם

ואיך לא היו ישראל עד העולם דלאמרינן צוקו מנחות (דף ק:) מזור כלפי מערב ומקרטויגני כלפי מזרח אין מביחין לא ישראל ולא אציהם שצמיים: **המוכר עבדו לסוריא מהו.** אין לומר דנגט פשיטא להו דהוי כחוסה לארץ דתניא בסמוך ובעבד מיבעיא להו דלס קן הוי סברתא איפכא ממה דפשיטא ליה לר' מייא צר אבא: **בשלשה דרכים שוותה סוריא כו'.** * נקט [שלשה] לשון זכר אע"ג דסוריא לשון נקבה משום דעבד וגט הוי לשון זכר: * **ב"ב"ד"ש יחיד.** פי' צקונט' שלא היו לשם כל ישראל ציחד כמו כביעות יהושע וכבשה לאורך כולם אבל דוד לא כבש אלא לזרכו אבל בצפרי מפרש טעם אחר צוקו פרתא והיה עקב דמשמע לפי שלא היתה עדיין כל א"י כבושה דלאחר התם סמוך לפלגורא שלך לא הורסת פירוש יבוקי שהיה סמוך לירושלים ואתה הולך וכובש ארס נהרים וארס צובה אבל אחר שכל א"י כבושהו דריש התם מדכתיב (דברים יב) כל מקום אשר תדרוך קף רגלכם וגו' שכל מה שהיו כובשים מחו"ל היה קדוש ואפילו יחיד *:

כדכתיב: **מיבעי להו לנסין.** דמן החוט ולפנים לזכר מורח * דלא מימנא שפת הים הוא הגבול ואפי' במקום שהוא מתפשט ונכנס לתוך צין שני מקצועות המחומין: **לא לריבי קרא.** כיון שבתוך המחומין הם: **סוריא.** היא ארס צובה וכבשה דוד והוספייה על ארץ ישראל: **כמוכר בחוזה לארץ.** ותן לקמן (דף מג:) המוכר עבדו לחוזה לארץ יא' לחירות דקניסין ללוקח משום דעבד שייך במזות ואסור ללאת מארץ לחוזה לארץ. סוריא לצפונה של ארץ ישראל להלן מעכו: **לגיטין אין.** משום דבקיאיין ללוקח לשמה או שכיחי לקיימו: **לעבדים לא.** דלאו מארץ ישראל היא: **עפרה עמא.** שגורו עליה. ואף על גב דסבירא ליה להאי תנא כבוש יחיד שמייה כבוש כדקמי חייבת במעשר אפילו הכי גזור עליה: **והמביא גם מסוריא.** לארץ ישראל כמביא (ב) בחוזה לארץ דלא שכיחי שירמא: **והרואה ליכנס לה במהרה נכנס.** מה שאין כן בצרף העמים. ולקמיה מפרש מאי היא:

לב א מ"י פ"ו מהל' גירושין הלכה י:
לב ב מ"י פ"א מהל' מזומות הלכה ז:
ג ומ"י שם פ"ו מהל' גירושין הלכה י':
לד ד מ"י פ"א מהל' עבדים הל' י' סמג ע"ן פו טו"ש ע"ד סי' רסו ע"ף פג:
לה ה מ"י פ"א מהל' טומאת מת הל' ו:
לו ו מ"י פ"ו מהל' גירושין הלכה י' ופ"א מהל' טומאת מזומות הל' ז ס:
לז ז מ"י פ"א מהל' מזומות הל' ד והל' טו:
לח ח מ"י פ"א מהל' טומאת מת הל' ו:

תורה אור השלם

1. וגבול ים וזהו לכם יקח הגדול וגבול זה יקחה לכם גבול ים: כמדובר לר'